

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
De heer J. van Zanen
Postbus 30435
2500 GK Den Haag

DGBW/B&F/IR
Ministerie van Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Contactpersoon
Iris de Graaff-Kamphof
iris.graaff@minbzk.nl

Kenmerk
Uw kenmerk

Bijlage(n)
Wetsvoorstel

Datum 11 oktober 2016
Betreft Consultatie wet kostenverhaal huisvesting vergunninghouders

Geachte heer Van Zanen,

Hierbij bied ik u aan ter consultatie het conceptwetsvoorstel met betrekking tot kostenverhaal huisvesting vergunninghouders.

Dit wetsvoorstel strekt ertoe gemeenten te verplichten de kosten te vergoeden die het Rijk maakt voor de verlengde opvang van vergunninghouders (verblijfsgerechtigden) doordat gemeenten niet voldoen aan hun taakstelling om die vergunninghouders te huisvesten.

Bijgaand treft u het wetsvoorstel, alsmede de memorie van toelichting aan. Dit wetsvoorstel is ook voor internetconsultatie aangeboden (www.internetconsultatie.nl).

Ik leg het wetsvoorstel ook ter consultatie voor aan het Interprovinciaal Overleg.

Ik wil u verzoeken uw bevindingen uiterlijk 11 december 2016 aan mij kenbaar te maken, bij voorkeur eerder.

Hoogachtend,

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

dr. R.H.A. Plasterk

Regels betreffende het verhaal van kosten wegens het niet voldoen aan de taakstelling inzake het huisvesten van vergunninghouders (Wet kostenverhaal huisvesting vergunninghouders)

VOORSTEL VAN WET

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is een voorziening te treffen ten behoeve van het verhaal van kosten ten gevolge van achterstanden van gemeenten bij het naleven van hun taakstelling op grond van de Huisvestingswet 2014;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

COA: Centraal Orgaan opvang asielzoekers, bedoeld in artikel 2 van de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers;

Onze Minister: Onze Minister van Veiligheid en Justitie.

Artikel 2

1. Indien gedeputeerde staten mededeling doen van een voornemen tot het nemen van een besluit tot indeplaatsstelling als bedoeld in artikel 124 van de Gemeentewet wegens het niet voldoen aan de taakstelling, bedoeld in artikel 28 van de Huisvestingswet 2014, is de gemeente met ingang van het kalenderhalfjaar na het kalenderhalfjaar waarin niet aan de taakstelling is voldaan gehouden per maand waarin niet aan de taakstelling is voldaan per niet gehuisveste vergunninghouder aan Onze Minister de gemiddelde kosten voor de opvang van een vergunninghouder door het COA te vergoeden.

2. De gemeente is niet gehouden tot het vergoeden van kosten op grond van het eerste lid indien naar het oordeel van gedeputeerde staten sprake is van 'verschoonbare redenen voor het niet huisvesten van een vergunninghouder.

3. De gemiddelde kosten, bedoeld in het eerste lid, worden jaarlijks bij regeling van Onze Minister vastgesteld op basis van een opgave van het COA.

Artikel 3

Onze Minister kan het op grond van artikel 2 verschuldigde bedrag invorderen bij dwangbevel.

Artikel 4

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst en werkt terug tot en met 1 juli 2016.

Artikel 5

Deze wet wordt aangehaald als: Wet kostenverhaal huisvesting vergunninghouders.

Consultatieversie

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,

Memorie van toelichting

Algemeen deel

1. Inleiding

Dit wetsvoorstel strekt ertoe gemeenten te verplichten de kosten te vergoeden die het Rijk maakt voor de verlengde opvang van vergunninghouders (verblijfsgerechtigden) doordat gemeenten niet voldoen aan hun taakstelling om die vergunninghouders te huisvesten.

In de Huisvestingswet 2014 is een halfjaarlijkse taakstelling geregeld, op grond waarvan gemeenten elk halfjaar een bepaald aantal vergunninghouders dienen te huisvesten. Niet alle gemeenten halen deze taakstelling. Daardoor blijven vergunninghouders langer in de opvang van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) dan gewenst en blijft het COA (en daarmee het Rijk) onnodig lang de kosten van hun opvang dragen. Om dit te voorkomen wordt voorgesteld de genoemde kosten door te berekenen aan de gemeenten die in gebreke zijn met het behalen van hun taakstelling. Een belangrijk bijeffect is dat het doorberekenen van de kosten een motiverende werking kan hebben om aan de taakstelling te voldoen. Als gemeenten voldoen aan hun taakstelling wordt de druk op het COA verminderd, omdat het COA minder opvangcapaciteit beschikbaar hoeft te houden. De opvangcapaciteit kan dan gericht worden ingezet voor het primaire doel van de opvang: het huisvesten van asielzoekers die (nog) geen vergunning hebben. Bovendien kunnen vergunninghouders sneller beginnen met integreren in Nederland.

In deze memorie van toelichting wordt achtereenvolgens ingegaan op de hoofdlijnen van het voorstel (§ 2), de verhouding tot het bestaande recht (§ 3), de financiële gevolgen en gevolgen voor de lasten (§ 4) en tot slot de consultatie en advisering (§ 5).

2. Hoofdlijnen van het voorstel

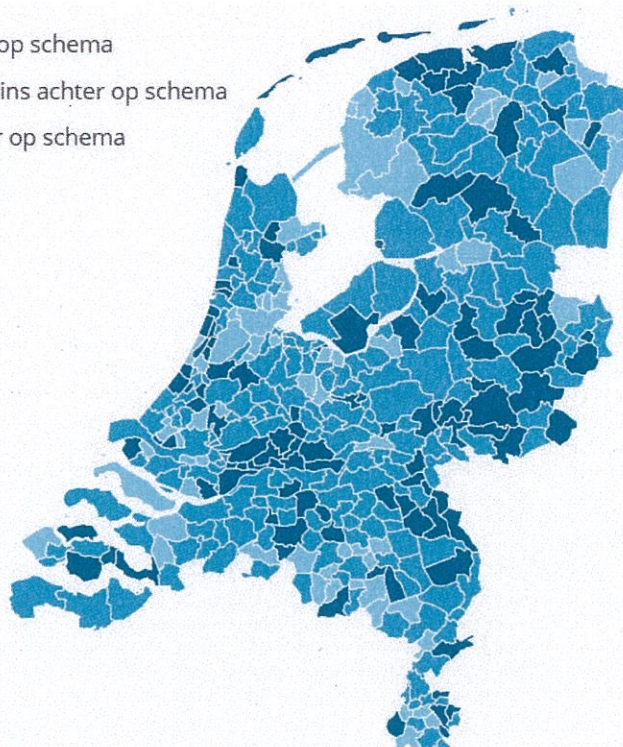
2.1. Aanleiding en probleembeschrijving

Op grond van artikel 28 van de Huisvestingswet 2014 dragen (het college van) burgemeester en wethouders zorg voor de huisvesting van vergunninghouders in hun gemeente overeenkomstig een voor de gemeente geldende taakstelling. Deze taakstelling wordt gebaseerd op een formule die wordt opgemaakt door het totaal aantal vergunninghouders in wier huisvesting in het daarbij aangegeven kalenderhalfjaar naar verwachting voorzien zal moeten worden, gelijkmatig – op basis van inwoneraantal – te verdelen over alle Nederlandse gemeenten, zoals vastgelegd in artikel 29 van de genoemde wet.

Deze taakstelling wordt niet door alle gemeenten gehaald. In de eerste helft van 2015 liep de gezamenlijke achterstand op van circa 2.600 plaatsingen op 1 januari 2015 naar meer dan 5.000 op 1 juli 2015. In de tweede helft van 2015 is de gezamenlijke achterstand vervolgens teruggelopen, maar uit recente cijfers over de taakstelling van de eerste helft 2016, waarin een totale taakstelling van 20.000 over alle gemeenten gold, blijkt wederom een achterstand van meer dan 5.000. In onderstaande afbeelding is visueel weergegeven dat de achterstanden per gemeente sterk verschillen.

Consultatieversie

- Goed op schema
- Enigszins achter op schema
- Achter op schema

Figuur 1. Peildatum 1-7-2016, op basis van gegevens van Platform Opnieuw Thuis.

De achterstand op de taakstelling leidt ertoe dat het COA kosten maakt doordat een grotere opvangcapaciteit nodig is. Zodra vluchtelingen een status als vergunninghouder krijgen, behoren ze binnen veertien weken te verhuizen naar een (al dan niet tijdelijke) woning om zo ruimte in de opvangcentra te creëren voor mensen in afwachting van hun verblijfsstatus. Naast die extra kosten voor het COA betekent het ook dat vergunninghouders onnodig lang moeten wachten tot zij definitief worden gehuisvest en kunnen beginnen met integreren en deelnemen aan de maatschappij. Dit druist in tegen het streven dat vergunninghouders zo snel mogelijk na het verkrijgen van een verblijfsstatus de Nederlandse taal leren, een baan vinden of een opleiding starten om zo actief te kunnen participeren in de Nederlandse samenleving.

Naar aanleiding van de verhoogde asielinstroom in 2015 hebben Rijk en gemeenten in november 2015 en in april 2016 in bestuurlijke akkoorden een aantal maatregelen afgesproken om onder meer de huisvesting van vergunninghouders te bespoedigen. Zo zijn er een landelijke regietafel en regionale regietafels ingericht, waar wordt gesproken over de inspanningen van gemeenten op het gebied van opvang en huisvesting. Er zijn afspraken gemaakt over een financiële prikkel in de vorm van een eenmalige uitkering aan gemeenten per gehuisveste vergunninghouder. Via het 'gemeentelijk versnellingsarrangement' (GVA) en de subsidie ten behoeve van de huisvestingsvoorziening wordt gemeenten ruimte geboden voor alternatieve vormen van huisvesting.

Als sluitstuk van de genomen maatregelen is in het bestuursakkoord van 27 november 2015 afgesproken dat een regeling ontworpen wordt die eraan bijdraagt dat de taakstelling wordt gerealiseerd en in het verlengde daarvan systeemprykkels introduceert. Onderdeel daarvan is dat het vanzelfsprekend moet zijn dat gemeenten die aan hun taakstelling voldoen daar geen financieel nadeel van ondervinden, in tegenstelling tot gemeenten die zich aan die verplichting onttrekken. Deze afspraak is nader uitgewerkt aan de landelijke regietafel, waar is afgesproken dat het Rijk de kosten die het COA maakt voor het langere verblijf van

vergunninghouders verhaalt op gemeenten die niet voldoen aan hun taakstelling. Met deze maatregel wordt voorkomen dat het COA (en daarmee het Rijk) voor kosten komt te staan als gevolg van het feit dat gemeenten hun wettelijke taakstelling niet realiseren. Tevens wordt met het voorgestelde instrument van kostenverhaal voorkomen dat gemeenten die niet aan de taakstelling voldoen de opgave afwentelen op andere gemeenten.

2.2. Het voorgestelde kostenverhaal

Het hoofddoel van dit wetsvoorstel is het creëren van een grondslag voor het verhalen van de kosten voor de verlengde opvang van vergunninghouders bij het COA als gevolg van de niet behaalde taakstellingen voor huisvesting door gemeenten. Deze doelstelling vormt de achtergrond bij de gekozen vormgeving van het kostenverhaal. Zou het oogmerk het bestraffen van een achterstand op de taakstelling zijn, dan zou een boete in de rede liggen. De voorgestelde vorm van kostenverhaal strekt er echter enkel toe dat gemeenten de schade vergoeden die het gevolg is van het niet naleven van de wettelijke taakstelling, te weten de kosten die het COA maakt voor de verlengde opvang van de desbetreffende vergunninghouders.

Om het interbestuurlijk toezicht op de naleving van de Huisvestingswet 2014 niet te doorkruisen, wordt aangeknoopt bij het oordeel van de provincie in het kader van het interbestuurlijk toezicht: pas als de provincie oordeelt dat bestuurlijk overleg geen uitkomst meer biedt en mededeling doet van een voornemen tot indeplaatsstelling, wordt de gemeente voor de periode na afloop van de halfjaarlijkse taakstellingsperiode (na 1 januari of 1 juli) schadeplichtig. De provincie bepaalt daarmee of het kostenverhaal al dan niet in werking treedt.

Na de genoemde mededeling van de provincie heeft de rijksoverheid op grond van het wetsvoorstel de mogelijkheid om de maandelijkse kosten van het COA op de betreffende gemeente te verhalen. Dit houdt in dat na afloop van de taakstellingsperiode per maand waarin de gemeente nog achterloopt een rekening wordt opgesteld volgens de formule $P \times Q$, waarbij P het bedrag is dat het COA gemiddeld per maand per vergunninghouder kwijt is en Q het aantal vergunninghouders dat de gemeente achterloopt. De rekening wordt maandelijks opgesteld op basis van de realisatiecijfers van het COA, totdat de achterstand op de taakstelling is weggewerkt of de provincie constateert dat er alsnog versoombare redenen zijn om niet aan de taakstelling te voldoen (zie hierna).

Rol van de provincie

Provincies (gedeputeerde staten) hebben de taak toezicht te houden op de vervulling van de taakstelling door gemeenten. In het Algemeen beleidskader indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing¹ (verder: Beleidskader) is een interventieladder opgenomen die provincies doorlopen voordat zij gebruikmaken van indeplaatsstelling, gericht op het vaststellen van de feiten en het stimuleren van gemeenten om alsnog aan hun wettelijke taken te voldoen. Hierbij geldt dat gedeputeerde staten in beginsel verplicht zijn om over te gaan tot indeplaatsstelling. Van deze beginselplicht kunnen gedeputeerde staten op grond van het Beleidskader slechts in een beperkt aantal situaties afwijken, bijvoorbeeld als de gemeente naar verwachting op korte termijn zal voldoen aan de taakstelling of als sprake is van overmacht (versoombare redenen). Op het moment dat de provincie in de zogenoemde interventieladder een voornemen kenbaar maakt van juridische interventie aan de betreffende gemeente heeft zij de afweging al gemaakt dat er geen sprake is van versoombare redenen. Op dat moment is ook

¹ Bijlage bij Kamerstukken II 2010/11, 32500-VII, nr. 85.

voor het Rijk helder dat deze redenen er niet zijn en kan het Rijk overgaan tot het verhalen van kosten.

Om rekening te houden met eventuele factoren buiten de invloedssfeer van gemeenten waardoor zij de taakstelling niet halen en om het toezicht door de provincie niet te doorkruisen, wordt voorgesteld om de mogelijkheid tot het verhalen van kosten afhankelijk te stellen van het oordeel van gedeputeerde staten over het al dan niet bestaan van verschoonbare redenen voor het niet behalen van de taakstelling. Daarbij geldt dat slechts in uitzonderlijke gevallen sprake kan zijn van verschoonbare redenen om niet aan een wettelijke verplichting te voldoen. In het geval van de huisvestingstaakstelling zal dit zich meest waarschijnlijk voor kunnen doen indien het COA niet in staat is voor de gemeente voldoende koppelingen met vergunninghouders te realiseren, waardoor het zelfs bij beschikbaarheid van voldoende woningen voor de gemeente niet mogelijk is om de taakstelling te behalen.

Zie over de verhouding tot het toezicht door de provincie ook § 3.2.

Voorbeeld

Het onderstaande voorbeeld illustreert hoe de voorgestelde systematiek in de praktijk zal werken.

- Op 1 januari 2017 constateert de provincie dat gemeente X niet voldoet aan de gestelde taakstelling voor het tweede deel van 2016.
- Na het doorlopen door de provincie van de eerste drie stappen op de eerdergenoemde interventieladder – te weten signaleren (fase 1), informatie opvragen en valideren (fase 2) en afspraken met de gemeente maken over acties, termijnen en het vervolg (fase 3) – en een oordeel van de provincie dat bestuurlijk overleg geen uitkomst meer biedt, doet zij mededeling van een voornemen tot indeplaatsstelling (fase 4).
- Vervolgens laat de provincie aan het Rijk weten dat gemeente X in gebreke is gebleven.
- Het Rijk kan vervolgens met ingang van 1 januari 2017 de kosten van het COA op gemeente X verhalen, waarbij de kosten per maand worden vastgesteld op basis van het aantal vergunninghouders dat gemeente X in de betreffende maand achterliep.
- Op 1 mei heeft gemeente X alsnog haar achterstand weggewerkt. De laatste maand waarover de kosten worden verhaald is dan april 2017.

2.3. Terugwerkende kracht

In het bestuursakkoord verhoogde asielinstroom, alsmede aan de landelijke regietafel van 12 mei 2016, is afgesproken dat de systematiek van kostenverhaal ingaat met ingang van 1 juli 2016. Dit betekent dat de halfjaarlijkse taakstellingsperiode van 1 juli tot en met 31 december 2016 de eerste periode betreft waarna achterstanden kunnen leiden tot kostenverhaal. De beoogde ingangsdatum van 1 juli 2016 brengt mee dat aan dit wetsvoorstel bij inwerkingtreding terugwerkende kracht moet worden verleend.

Het uitgangspunt is dat aan belastende maatregelen slechts in uitzonderlijke gevallen terugwerkende kracht kan worden verleend. Daarbij is van belang of een voldoende rechtvaardiging bestaat voor het toekennen van terugwerkende kracht aan de maatregel, alsmede of de maatregel voorzienbaar is.² De rechtvaardiging is in dit geval gelegen in het gegeven dat het niet naleven van de

² Kamerstukken II 1996/97, 25 212, nr. 1, blz. 3.

huisvestingstaakstelling nu reeds in strijd is met de Huisvestingswet 2014, maar het om juridische redenen niet mogelijk is de kosten daarvan op gemeenten te verhalen (zie § 2.1). Het wetsvoorstel bevat niet meer dan een instrument om de wettelijk gezien rechtmatige situatie te herstellen, waarin de kosten voor de opvang van vergunninghouders worden gedragen door de gemeenten op wie de wettelijke verplichting tot huisvesting rust. De voorgestelde maatregel was bovendien reeds ruim voor 1 juli 2016 voorzienbaar, nu het Rijk, provincies en gemeenten de contouren van de maatregel al in november 2015 hebben vastgelegd in het bestuursakkoord verhoogde asielinstroom en deze afspraak nadien meermaals is bevestigd.³ De maatregel verlangt van gemeenten ook geen (onvoorziene) aanpassing van hun gedrag, maar gedrag dat nu reeds wettelijk verplicht is.

3. Verhouding tot het bestaande recht

3.1. Inleiding

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de verhouding van de voorgestelde maatregel tot het interbestuurlijk toezicht op grond van de Gemeentewet (§ 3.2) en de toepasselijkheid van de voorschriften over geldschulden en rechtsbescherming van de Algemene wet bestuursrecht (§ 3.2). Op de taakstelling van gemeenten zoals geregeld in de Huisvestingswet 2014 is in de voorgaande paragrafen reeds ingegaan.

3.2. Gemeentewet

Het uitgangspunt is dat het toezicht op gemeenten wordt uitgeoefend via de generieke toezichtsinstrumenten: schorsing en vernietiging enerzijds en indeplaatsstelling anderzijds. Schorsing en vernietiging kunnen toegepast worden indien een besluit in strijd is met het recht of het algemeen belang en indeplaatsstelling indien een bij of krachtens de wet gevorderde beslissing, handeling of resultaat niet, niet naar behoren of niet tijdig is gerealiseerd. Als een gemeente niet voldoet aan de halfjaarlijkse taakstelling voor de huisvesting van vergunninghouders op grond van de Huisvestingswet 2014, geldt dat niet (tijdig) is voldaan aan een gevorderd resultaat, waardoor gedeputeerde staten in beginsel over dienen te gaan tot indeplaatsstelling (artikel 124 van de Gemeentewet). Zij kunnen hiervan slechts afzien in bijzondere gevallen, bijvoorbeeld omdat de gemeente op korte termijn zelf aan de plicht zal voldoen of omdat sprake is van verschoonbare redenen.

De voorgestelde maatregel kwalificeert niet als een vorm van specifiek interbestuurlijk toezicht in de zin dat de maatregel voorafgaat aan of in de plaats komt van het generieke toezicht. Gedeputeerde staten blijven bevoegd en in principe verplicht de taakstelling te handhaven. Het instrument dat met dit voorstel wordt geïntroduceerd, vormt een *aanvulling* op die bestaande bevoegdheid, die nodig is om de schade als gevolg van nalatigheid bij het naleven van de taakstelling te kunnen verhalen.

Voor het activeren van de verhaalsmogelijkheid wordt, zoals toegelicht in § 2.2, aangesloten bij het oordeel van het provinciebestuur in het kader van het generieke toezicht: kostenverhaal is pas mogelijk nadat gedeputeerde staten mededeling hebben gedaan van een voornemen tot het nemen van een besluit tot indeplaatsstelling (artikel 124, vierde lid, van de Gemeentewet). De minister van

³ *Bestuursakkoord verhoogde asielinstroom* van 27 november 2015, blz. 7, en *Uitwerkingsakkoord verhoogde asielinstroom* van 28 april 2016, blz. 8.

Veiligheid en Justitie is vervolgens bevoegd om vast te stellen dat de gemeente met ingang van de eerstvolgende taakstellingsperiode betalingsplichtig is (zie § 3.3). Dit laat de verantwoordelijkheden van het provinciebestuur op grond van de Gemeentewet onverlet. Als (het college van) burgemeester en wethouders in gebreke blijft, dienen gedeputeerde staten op enig moment over te gaan tot indeplaatsstelling, waarbij de kosten voor rekening van de gemeente komen. Indien de provincie dat nalaat, kan de minister voor Wonen en Rijksdienst in het uiterste geval, na het provinciebestuur eerst te hebben verzocht hun verantwoordelijkheid te nemen, zelf overgaan tot indeplaatsstelling (artikel 124a van de Gemeentewet).

3.3. Algemene wet bestuursrecht

De mededeling van gedeputeerde staten van een voornemen tot het nemen van een besluit tot indeplaatsstelling vormt een schriftelijke beslissing, waaraan dit wetsvoorstel het rechtsgevolg koppelt dat de betrokken gemeente schadelijkt wordt. De mededeling vormt daarmee een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), waartegen op grond van die wet bezwaar bij gedeputeerde staten en beroep bij de bestuursrechter mogelijk is. Van belang is dat de beoordeling van het al dan niet bestaan van verschoonbare redenen volgens het wetsvoorstel ter discretie van gedeputeerde staten staat ('naar het oordeel van'). De kans dat gemeenten het oordeel van de provincie over de verschoonbaarheid met succes bij de rechter kunnen aanvechten is dan ook gering.

Op de betalingsverplichting van een gemeente die na de mededeling van de provincie ontstaat, zijn de bepalingen van titel 4.4 van de Awb over geldschulden van toepassing (artikel 4:85, eerste lid, onder a, van de Awb). Dit betekent dat de minister van Veiligheid en Justitie de betalingsverplichting bij beschikking vaststelt, waarbij de beschikking in ieder geval de te betalen geldsom en de betalingstermijn vermeldt (artikel 4:86 van de Awb). Ook tegen deze beschikking staat op grond van de Awb bezwaar en beroep open.

4. Financiële gevolgen en gevolgen voor de lasten

Dit wetsvoorstel heeft hoofdzakelijk gevolgen voor gemeenten die hun taakstelling zonder verschoonbare redenen niet halen, omdat zij de financiële gevolgen daarvan in rekening gebracht krijgen. Voorts brengt het voorstel voor het Rijk uitvoeringslasten mee.

De gevolgen voor de lasten van provincies zijn strikt genomen gering, omdat zij nu reeds verplicht zijn toezicht te houden op de uitvoering van de Huisvestingswet 2014. De voorgestelde maatregel sluit aan bij die reeds bestaande taken. Wel kunnen de nieuwe financiële consequenties ertoe leiden dat het oordeel van de provincie vaker zal worden aangevochten. Dit kan grotere feitelijke uitvoeringslasten en mogelijk druk op de rechterlijke organisatie tot gevolg hebben.

Het voorstel brengt geen regeldruk effecten met zich mee, omdat er enkel gevolgen zijn voor de overheid.

5. Consultatie en advisering

Een ontwerp van dit wetsvoorstel is voorgelegd aan de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken (ACVZ). Ook kon van 10 oktober tot en met 20 november 2016 via internet op het ontwerp gereageerd worden.

Artikelsgewijs

Artikel 2

Dit artikel introduceert de systematiek van kostenverhaal zoals toegelicht in § 2.2 van het algemeen deel. De bevoegdheid tot het verhalen van kosten ontstaat indien een gemeente in gebreke is met het naleven van de voor haar geldende huisvestingstaakstelling (artikelen 28 en 29 van de Huisvestingswet 2014) en gedeputeerde staten in verband daarmee mededeling doen van een voornemen tot het nemen van een besluit tot indeplaatsstelling (artikel 124 van de Gemeentewet). Na die mededeling is de minister van Veiligheid en Justitie bevoegd vast te stellen dat de gemeente met ingang van de eerstvolgende taakstellingsperiode (kalenderhalfjaar) betalingsplichtig is.

Uit het eerste lid volgt dat het te betalen bedrag per maand wordt vastgesteld. De minister van Veiligheid en Justitie beziet maandelijks op basis van actuele gegevens of de gemeente nog in gebreke is en stelt, indien dat het geval is, bij beschikking de betalingsverplichting vast (zie ook § 3.3 van het algemeen deel). Voor iedere vergunninghouder die de gemeente op grond van de taakstelling had moeten huisvesten maar niet heeft gehuisvest, dient de gemeente de kosten van opvang door het COA te vergoeden. Omwille van de uitvoerbaarheid wordt daarbij uitgegaan van de gemiddelde kosten van het COA voor de opvang van een vergunninghouder. De minister van Veiligheid en Justitie bepaalt de hoogte van deze gemiddelde kosten jaarlijks bij ministeriële regeling op basis van een opgave van het COA (derde lid).

De formulering van het eerste lid houdt rekening met de mogelijkheid dat gemeenten hun taakstelling onderling verrekenen op basis van artikel 29, tweede lid, van de Huisvestingswet 2014. In dat geval wordt de onderling afgesproken taakstelling in aanmerking genomen voor de toepassing van het kostenverhaal.

Op grond van het reguliere interbestuurlijk toezicht doen gedeputeerde staten geen mededeling van een voornemen tot indeplaatsstelling als sprake is van verschoonbare redenen voor het niet naleven van de huisvestingsverplichting op grond van de Huisvestingswet 2014. Op het moment dat gedeputeerde staten zo'n mededeling wel doen en de mogelijkheid tot het verhalen van kosten wordt geactiveerd, kan dan ook geen sprake zijn van verschoonbare redenen. Het is mogelijk dat zich later wel verschoonbare redenen aandienen, bijvoorbeeld als het COA onvoldoende vergunninghouders aan de gemeente kan koppelen om aan de taakstelling te voldoen. In een dergelijk geval is het niet wenselijk dat de gemeente de kosten van opvang moet vergoeden. Daarom bepaalt het tweede lid dat de gemeente niet gehouden is tot het vergoeden van kosten indien naar het oordeel van gedeputeerde staten sprake is van verschoonbare redenen voor het niet huisvesten van een vergunninghouder. De woorden 'naar het oordeel van' brengen mee dat de beoordeling van de verschoonbaarheid een discretionaire bevoegdheid van gedeputeerde staten is, die de bestuursrechter slechts marginaal zal kunnen toetsen (zie ook § 3.3).

Artikel 3

Het COA ontvangt voor de uitvoering van haar taken een subsidie ten laste van de begroting van het ministerie van Veiligheid en Justitie (artikel 16 van de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers). Om deze reden wordt de bevoegdheid tot het invorderen van de kosten van het COA, bedoeld in artikel 2 van het wetsvoorstel, toegekend aan de minister van Veiligheid en Justitie. Op de

Consultatieversie

verplichting tot betaling zijn de bepalingen van titel 4.4 van de Awb (geldschulden) van toepassing. Zie daarover § 3.3 van het algemeen deel.

Artikel 4

De terugwerkende kracht is toegelicht in § 2.3 van het algemeen deel.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

dr. R.H.A. Plasterk

De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,

K.H.D.M. Dijkhoff